

Sources for Podcast Abigail's Cunning

Shabbes 149a

גנו רבנן: כתב המלהך תחת הצורה ותחת הדיוקנאות — אסור לקרותו
בשבת. ודיוקנא עצמה — אף בחול אסור להסתכל בה, משום שנאמר
אל תפנו אל האלילים. מאי תלמודא? אמר רבי חנין: אל תפנו אל
מדעתכם.

The Sages taught in a *baraita*: With regard to writing that is under a picture or under graven images [*deyokenaot*], it is prohibited to read it on Shabbat lest one end up reading business documents. And with regard to an idolatrous image itself, even on a weekday it is prohibited to look at it, because it says: “Do not turn toward idols [*al tifnu el ha’elilim*] or make yourselves molten gods, I am the Lord your God” (Leviticus 19:4). The Gemara asks for clarification: **What is the biblical derivation?** How does this verse indicate that one may not look at an idolatrous image? **Rabbi Ḥanin said: Do not push God [*al tefannu El*] out of your mind** by looking at these images (*Arukh*).

Nazir 23a

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מאי דכתיב כי ישרים דרכי ה'
וצדקים ילכו בהם ופושעים יפשלו בהם משל לשני בני אדם שצלו את פסחיהן
אחד אכלו לשום מצוה ואחד אכלו לשום אכילה גסה זה שאכלו לשום
מצוה וצדקים ילכו בהם וזה שאכלו לשום אכילה גסה ופושעים יפשלו בהם

§ **Rabba bar bar Ḥanna** said that **Rabbi Yoḥanan** said: **What** is the meaning of that **which is written**: “For the paths of the Lord are right, and the just walk in them, but transgressors stumble over them” (Hosea 14:10)? How can the same path lead to such different outcomes? This is **comparable to two people who roasted their Paschal offerings** on Passover eve, in the proper manner. **One ate it for the sake of the mitzva, and one ate it for the sake of excessive eating.** This one, who ate it for the sake of the mitzva, has fulfilled: “And the just walk in them,” while that one, who ate it for the sake of excessive eating, is described by the end of the verse: “But transgressors stumble over them.”

Degel Machaneh Efraim Parshas Kedoshim

אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלֹהִים. וְדַרְשׁוּ חֲז"ל (שבת קמט.) אֶל תִּפְנוּ אֶל מַדְעַתְכֶם. יֵשׁ לְהַבִּין זֶה עַל פִּי שְׁאֵמַר אֲדוֹנֵי אָבִי זְקַנֵי

וְקַמּוּ שְׁאֵמַר הַרְבַּּ המְגִיד הַמְנוּחַ מוֹרְנוּ הַרְבַּּ דַּבְּ בְּעַר זִלְזָה"ה, כָּל עָרוֹם יַעֲשֶׂה בְּדַעַת (משלי יג, טו), הִינּוּ אֶפְלוּ עֲשִׂיּוֹת גְּשָׁמִיּוֹת וְאֶפְלוּ עֶרְמָה שְׁעוֹשֶׂה הַכֹּל הוּא בְּדַעַת" קוֹנוֹ, כְּמוֹ אַבִּיגַיִל"ט, וְכִסִּיל יִפְרֹשׁ הִינּוּ אֶפְלוּ עוֹשֶׂה דְבַר פְּרִישׁוֹת וְקַרְשָׁה, 'אוֹלֵת' יַחֲשֵׁב, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא דְבַר מַצְוָה וְחֻכְמָה, כְּמוֹ 'שְׁנַיִם שְׁאֶכְלוּ פֶסְחִיהֶם' וְכוּ' (נויר כג), עֵינַי שָׁמַיִם. וְכָל הָאֲוִילִים נִקְרְאוּ רְשָׁעִים, כְּמוֹ שֶׁקָּרָא הַחֻכְמָה שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם בְּסֵפֶר מִשְׁלֵי כָּל הַרְשָׁעִים בְּשֵׁם כְּסִילִים וְאֲוִילִים, כִּי 'אֵין אָדָם' וְכוּ' (סוטה ג.) י, וְאִישׁ הַחֻכְמָה הוּא מִמֶּשׁ לְהַפּוֹף כְּנ"ל. וְדִי בְּזָה לְהַעִיר בְּחִינַת הַדַּעַת, הָאֵיף הוּא מַעֲלָה כָּל הַדְּבָרִים לְשִׁרְשָׁם וְלְחֻכְמָה יַחֲשֵׁב, וְשִׁרְשׁ הַדְּבָרִים הוּא עֲנִיָּן עֵמֶק, כִּי הַכֹּל הוּא לְבוֹשׁ הַשְּׂכִינָה כְּכִיכּוֹל וְנִיצוּצוֹת קְדוּשׁוֹת אֲשֶׁר יֵרְדוּ מִטָּה, וּבְדַעַת הוּא מַעֲלָה אוֹתָם לְשִׁרְשׁוֹן"י. וְהוּא שְׁאֵמַר הַכְּתוּב 'אַל תִּפְנוּ' וְגו', פְּרוּשׁ 'אַל מַדְעַתְכֶם', הִינּוּ מַדְעַת לֹא תִפְרְשׁוּ רְגַע אֶחָד מִדְּבָקוֹת הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא אֲזִי יַחֲשֵׁב לְאֱלֹהִים, כְּמוֹ שְׁאֵמַר אֲדוֹנֵי אָבִי זְקַנֵי זִלְזָה"ה עַל 'וְסִרְתֶּם וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים', פְּרוּשׁ, 'וְסִרְתֶּם' תִּכְף כְּשֶׁפָּרַד הָאָדָם מִדְּבָקוֹת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים, אֲזִי עוֹבֵד אֱלֹהִים אֲחֵרִים יַחֲשֵׁב חֲלִילָה. הַגֵּם שְׁדַבְּרִיו צְרִיף לְפָנָי וּלְפָנָיִם, מִכָּל מְקוֹם לְפִי קָט שְׁכָלִי אֶבְאֵר בְּקַצּוֹר, כִּי הָאָדָם הַעוֹבֵד ה' בְּכָל דְּרָכָיו וּמְקַיֵּם 'בְּכָל דְּרָכָיו דַּעְהוּ' (משלי ג, ו), שְׁעוֹשֶׂה הַכֹּל בְּדַעַת, כְּמוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשִׁנָּה, וְדַבּוּרָיו עִם הָעוֹלָם בְּכַדִּי לְקַרְבָּן, אוֹ בְּכַדִּי לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ הַעֲצָבוֹת, אוֹ בְּכַדִּי פְּרִנְסָתוֹ, לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשׁוֹ בְּכַדִּי שְׁלֹא יִמְנַעֲנוּ מִלְּעַבֵּד ה', וְאִם הוּא עוֹשֶׂה זֹאת בְּדַעַת אֲזִי הַכֹּל נַעֲשֶׂה עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְכְמוֹ שְׁאֵמַרְתִּי כְּבָר"ה שֶׁהֵם הַנִּקְרָאִים 'חֲלִין שְׁנַעֲשׂוּ עַל טְהוֹרַת הַקֹּדֶשׁ' (חגיגה יט). וְהֵם הֵם דְּבָרֵי חֲז"ל (סוכה כא:) עַל 'וְעִלְהוּ לֹא יָבוּל' (תהלים א, ג) אֶפְלוּ שִׁיחַת חֲלִין שֶׁל תִּלְמִידֵי חֻכְמִים צְרִיכִין לְמוֹד, כִּי כָּל דְּבָרֵיהֶם הִיא תוֹרָה וְהַנְּהַגָּה יִשְׂרָאֵל, חוּץ לְזֶה שִׁיכּוֹלִין לְמַצֵּא בְּכָל דְּבָרֵיהֶם חֻכְמוֹת נִשְׁגָּבוֹת. וְכִשְׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו חֲלִילָה שְׁלֹא בְּדַעַת וְהַשְּׂכָל, אֲזִי נִמְשַׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמָה, אֵף דְּבָרִים טוֹבִים שְׁעוֹשֶׂה הֵם דְּבָרֵי שְׁטוֹת וְלֹא אֵלֶּיךָ יַחֲשֵׁב:

וְכְמוֹ שְׁאֵמַר הַרְבַּּ המְגִיד הַמְנוּחַ מוֹרְנוּ הַרְבַּּ דַּבְּ בְּעַר זִלְזָה"ה, כָּל עָרוֹם יַעֲשֶׂה בְּדַעַת (משלי יג, טו), הִינּוּ אֶפְלוּ עֲשִׂיּוֹת גְּשָׁמִיּוֹת וְאֶפְלוּ עֶרְמָה שְׁעוֹשֶׂה הַכֹּל הוּא בְּדַעַת" קוֹנוֹ, כְּמוֹ אַבִּיגַיִל"ט, וְכִסִּיל יִפְרֹשׁ הִינּוּ אֶפְלוּ עוֹשֶׂה דְבַר פְּרִישׁוֹת וְקַרְשָׁה, 'אוֹלֵת' יַחֲשֵׁב, אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא דְבַר מַצְוָה וְחֻכְמָה, כְּמוֹ 'שְׁנַיִם שְׁאֶכְלוּ פֶסְחִיהֶם' וְכוּ' (נויר כג), עֵינַי שָׁמַיִם. וְכָל הָאֲוִילִים נִקְרְאוּ רְשָׁעִים, כְּמוֹ שֶׁקָּרָא הַחֻכְמָה שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם בְּסֵפֶר מִשְׁלֵי כָּל הַרְשָׁעִים בְּשֵׁם כְּסִילִים וְאֲוִילִים, כִּי 'אֵין אָדָם' וְכוּ' (סוטה ג.) י, וְאִישׁ הַחֻכְמָה הוּא מִמֶּשׁ לְהַפּוֹף כְּנ"ל. וְדִי בְּזָה לְהַעִיר בְּחִינַת הַדַּעַת, הָאֵיף הוּא מַעֲלָה כָּל הַדְּבָרִים לְשִׁרְשָׁם וְלְחֻכְמָה יַחֲשֵׁב, וְשִׁרְשׁ הַדְּבָרִים הוּא עֲנִיָּן עֵמֶק, כִּי הַכֹּל הוּא לְבוֹשׁ הַשְּׂכִינָה כְּכִיכּוֹל וְנִיצוּצוֹת קְדוּשׁוֹת אֲשֶׁר יֵרְדוּ מִטָּה, וּבְדַעַת הוּא מַעֲלָה אוֹתָם לְשִׁרְשׁוֹן"י. וְהוּא שְׁאֵמַר הַכְּתוּב 'אַל תִּפְנוּ' וְגו', פְּרוּשׁ 'אַל מַדְעַתְכֶם', הִינּוּ מַדְעַת לֹא תִפְרְשׁוּ רְגַע אֶחָד מִדְּבָקוֹת הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא אֲזִי יַחֲשֵׁב לְאֱלֹהִים, כְּמוֹ שְׁאֵמַר אֲדוֹנֵי אָבִי זְקַנֵי זִלְזָה"ה עַל 'וְסִרְתֶּם וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים', פְּרוּשׁ, 'וְסִרְתֶּם' תִּכְף כְּשֶׁפָּרַד הָאָדָם מִדְּבָקוֹת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים, אֲזִי עוֹבֵד אֱלֹהִים אֲחֵרִים יַחֲשֵׁב חֲלִילָה. הַגֵּם שְׁדַבְּרִיו צְרִיף לְפָנָי וּלְפָנָיִם, מִכָּל מְקוֹם לְפִי קָט שְׁכָלִי אֶבְאֵר בְּקַצּוֹר, כִּי הָאָדָם הַעוֹבֵד ה' בְּכָל דְּרָכָיו וּמְקַיֵּם 'בְּכָל דְּרָכָיו דַּעְהוּ' (משלי ג, ו), שְׁעוֹשֶׂה הַכֹּל בְּדַעַת, כְּמוֹ אֲכִילָה וְשִׁתְיָה וְשִׁנָּה, וְדַבּוּרָיו עִם הָעוֹלָם בְּכַדִּי לְקַרְבָּן, אוֹ בְּכַדִּי לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ הַעֲצָבוֹת, אוֹ בְּכַדִּי פְּרִנְסָתוֹ, לְהַחֲיוֹת אֶת נַפְשׁוֹ בְּכַדִּי שְׁלֹא יִמְנַעֲנוּ מִלְּעַבֵּד ה', וְאִם הוּא עוֹשֶׂה זֹאת בְּדַעַת אֲזִי הַכֹּל נַעֲשֶׂה עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ, וְכְמוֹ שְׁאֵמַרְתִּי כְּבָר"ה שֶׁהֵם הַנִּקְרָאִים 'חֲלִין שְׁנַעֲשׂוּ עַל טְהוֹרַת הַקֹּדֶשׁ' (חגיגה יט). וְהֵם הֵם דְּבָרֵי חֲז"ל (סוכה כא:) עַל 'וְעִלְהוּ לֹא יָבוּל' (תהלים א, ג) אֶפְלוּ שִׁיחַת חֲלִין שֶׁל תִּלְמִידֵי חֻכְמִים צְרִיכִין לְמוֹד, כִּי כָּל דְּבָרֵיהֶם הִיא תוֹרָה וְהַנְּהַגָּה יִשְׂרָאֵל, חוּץ לְזֶה שִׁיכּוֹלִין לְמַצֵּא בְּכָל דְּבָרֵיהֶם חֻכְמוֹת נִשְׁגָּבוֹת. וְכִשְׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו חֲלִילָה שְׁלֹא בְּדַעַת וְהַשְּׂכָל, אֲזִי נִמְשַׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמָה, אֵף דְּבָרִים טוֹבִים שְׁעוֹשֶׂה הֵם דְּבָרֵי שְׁטוֹת וְלֹא אֵלֶּיךָ יַחֲשֵׁב: